

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova

Context

În prezent, în Moldova sunt numeroase proiecte de investiții în infrastructura publică locală în curs de implementare, finanțate de UE și alte state membre ale UE. Pentru a asigura că investițiile necesare răspund nevoilor reale ale cetățenilor, este important ca aceștia, bărbații și femeile în egală măsură, grupurile vulnerabile, cum ar fi tineretul, persoanele în etate, persoanele sărace, persoanele cu dizabilități, minoritățile etnice și religioase, să participe în mod semnificativ în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea socio-economică și dezvoltarea infrastructurii publice.

Implicarea cetățenilor în procesul de planificare, proiectare și furnizare a serviciilor publice le va permite să țină autoritățile publice responsabile și să reducă corupția. O societate civilă organizată și puternică, capabilă să verifice instituțiile publice și să ceară responsabilitate și integritate din partea guvernului și administrațiilor publice, face parte integrantă din stabilirea unei bune guvernări. În plus, o societate civilă puternică ar putea ajuta autoritățile publice să identifice necesitățile oamenilor și comunităților, să stabilească priorități și să implementeze acțiunile necesare dezvoltării.

Pe lângă aceasta, cetățenii trebuie să fie conștienți de problemele de sănătate, de mediu și socio-economice care necesită acțiuni din partea autorităților publice, îndeplinind, în același timp, obligațiile lor de clienți ai serviciilor publice locale. Adicional, este important că fie crescută încrederea în capacitatea instituțiilor publice de a rezolva aceste probleme, ca ulterior cetățenii să participe constructiv la elaborarea politicilor și luarea deciziilor. Acest lucru consolidează, de asemenea, democrația (locală) și țara în ansamblu.

Cetățenii trebuie să fie încurajați să se aboneze și să plătească pentru servicii de calitate. Acest lucru necesită înțelegerea tarifelor de recuperare a costurilor, precum și descurajarea unor activități cum ar fi conexiunile ilegale, manipularea contoarelor și evacuarea ilegală a apelor uzate și a deșeurilor. În mod similar, pentru a fi de acord să plătească pentru eliminarea deșeurilor din comunitățile lor, cetățenii trebuie să înțeleagă impactul depozitelor ilegale de deșeuri asupra sănătății și mediului. La fel, ei trebuie să fie conștienți de impactul ineficienței energetice asupra schimbărilor climatice.

Informații de bază

Perioada de implementare: 01/2019 - 12/2021

Implementat de: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, comisionat de Ministerul Federal al Germaniei pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ)

Finanțat de: Uniunea Europeană – 4.9 mln. Euro
(inclusiv 3,75 mln. Euro pentru granturi)

Beneficiari: Cetățenii (inclusiv elevii) din regiunile de dezvoltare Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia - ca beneficiari finali ai acțiunii, organizațiile societății civile, în special la nivel local, reprezentanții mass-media, rețelele OSC

Parteneri: Agențiile de Dezvoltare Regională (Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia), Consiliile Regionale pentru Dezvoltare (Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia); primarii și consiliile locale APL I și președinții raioanelor și consiliilor raionale APL II, Consiliul Național al ONG-urilor

Partener politic: Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova

Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului este de a abilita cetățenii prin participarea constructivă a organizațiilor societății civile (OSC) la procesele decizionale locale, regionale și naționale.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- **Planificarea participativă:** cetățenii, bărbații și femeile în egală măsură, sunt abilitați să contribuie într-un mod semnificativ la planificarea participativă a infrastructurii publice de către administrațiile publice locale;
- **Monitorizarea participativă:** cetățenii sunt abilitați să participe într-un mod semnificativ la supravegherea proceselor de achiziții, gestionare și întreținere a infrastructurii publice;
- **Creșterea gradului de conștientizare:** cetățenii – inclusiv elevii școlilor publice – sunt informați despre investițiile în apă și canalizare (AAC) și managementul deșeurilor solide (MDS), despre problemele de mediu relevante legate de

serviciile publice locale, precum și relevanța tarifelor de recuperare a costurilor pentru furnizarea acestora.

Abordarea

Pentru a obține rezultatele așteptate, proiectul aplică o abordare holistică de consolidare a capacităților pentru a sprijini:

- a) dezvoltarea capacităților cetățenilor cu privire la planificarea și luarea deciziilor în mod participativ;
- b) dezvoltarea capacităților instituționale necesare ale OSC-urilor pentru a se asigura că ele pot aplica efectiv cunoștințele în cadrul proceselor decizionale respective; și
- c) dezvoltarea condițiilor adecvate pentru rețele și mecanismelor funcționale pentru coordonarea și comunicarea dintre OSC-uri și diferiți actori de la diferite niveluri instituționale.

OSC-urile care operează la nivel regional și local sunt sprijinite în identificarea necesităților de instruire și în consolidarea sistematică a mecanismelor de implicare civică în implementarea activităților legate de participarea cetățenilor la luarea deciziilor, inclusiv în procesele de modernizare a serviciilor publice locale.

Activitățile principale includ facilitarea participării cetățenilor la planificarea și programarea integrată la nivel local, creșterea cererii de cooperare inter-comunală în beneficiul cetățenilor, facilitarea participării cetățenilor (prin OSC-uri locale și comitete locale ale cetățenilor) în monitorizarea achizițiilor și construirii infrastructurii publice locale. Sunt implementate și inițiative transversale de sensibilizare a cetățenilor, inclusiv a elevilor, cu privire la problemele de mediu, socio-economice și financiare legate de furnizarea serviciilor publice locale.

În acest sens, patru OSC-uri regionale (câte unul pe regiune de dezvoltare - Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia) au semnat acorduri de grant cu GIZ și acordă sub-granturi OSC-urilor locale pentru implementarea unor proiecte la scară mică în localitățile lor. Proiectele vor contribui la dezvoltarea locală socio-economică și durabilă bazată pe nevoile cetățenilor și vor contribui la îmbunătățirea serviciilor locale în sectoarele prioritare de dezvoltare regională, inclusiv în AAC, MDS și eficiența energetică.

În plus, un acord de grant este semnat cu un OSC cu experiență dovedită în comunicare.

Rezultate cheie anticipate:

- cel puțin 1800 de cetățeni participă la elaborarea a 25 de planuri locale aprobate de APL;
- cel puțin 1800 de cetățeni din 25 de APL sunt informați despre posibilitățile de planificare participativă și participă la planificarea respectivă a serviciilor publice locale;
- cel puțin 600 de reprezentanți ai APL sunt instruiți cu privire la modul de aplicare a abordărilor participative în procesele de planificare;
- cel puțin 25 de comitete locale ale cetățenilor sunt capabile să monitorizeze achizițiile, gestionarea, operarea și întreținerea serviciilor publice locale, inclusiv în domeniile apă și canalizare și gestionarea deșeurilor solide;
- cel puțin 1800 de cetățeni din 25 de APL sunt informați despre oportunități și participă la activități de supraveghere legate de achizițiile, gestionarea, operarea și întreținerea serviciilor publice locale, și relevanța stabilirii tarifelor de recuperare a costurilor pentru furnizarea serviciilor publice locale
- cel puțin 3200 de cetățeni – inclusiv elevii din școlile publice – au o conștientizare sporită a aspectelor legate de dezvoltarea durabilă, inclusiv AAC, MDS, energie și eficiența energetică, precum și impactul asupra schimbărilor climatice;
- cel puțin 240 de reprezentanți ai mass-mediei sunt instruiți pentru a sensibiliza la nivel local și regional privind dezvoltarea durabilă și serviciile publice locale, inclusiv în domeniile MDS, eficiență energetică, precum și impactul asupra schimbărilor climatice;
- cel puțin 18 OSC-uri au capacitatea consolidată privind procesele de planificare participativă, monitorizarea proiectelor de investiții și organizarea de campanii de sensibilizare;
- cel puțin 4 rețele regionale ale OSC create, capabile să comunice cu autoritățile publice pentru o mai bună livrare a serviciilor orientate spre cetățeni.

Informația de contact

Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Modernizarea Serviciilor Publice Locale

Str. A. Bernardazzi, 66, et. 5
MD-2009 Chișinău
Republica Moldova

mtps@giz.de

T + 373 22 228319
+ 373 22 000238